SUOMALAINEN TALOUS

N:o 1
1939

Irtonumero
5:—

Tie auki

kansalliselle yritteliäisyydelle

Lähes puolen vuosisadan ajan on Kansallis-Osakepankki aukonut uraa kansallisen elinkeinoelämämme kehitykselle tukien luotonannollaan suomalaista kauppaa, teollisuutta ja maataloutta.

Talleta varasi

Kansallis-Osake-Pankkiin

Maan suurin talletus- ja liikepankki
211 konttoria eri seuduilla maata

Kirjapainotöiden tarvitsijoille

ilmoitamme kohteliaimmin, että uusi ajanmukainen kirjapainomme toimitalossamme Kansakoulukadun 8:ssa suorittaa kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia töitä kohtuullisiin hintoihin.

PYYTÄKÄÄ TARJOUKSIAMME

KIRJAPAINO- JA KUSTANNUS-OY. LIIKE

(Ajan Suunnan kirjapaino) **Helsinki, Kansakoulukatu 8. Puhel. 24 289 & 21 993**

Suomalainen

PUKUA MYÖTEN

Suomalaisen verkateollisuuden kehitys, jonka hyväksi L I T T O I N E N on suorittanut uranuurtajatyön, on johtanut siihen, että vaativinkin mies voi olla S U O M A L A I N E N P U K U A M Y Ö T E N.

LITTOINEN °Y

Maamme ensimmäinen verkatehdas
Perustettu 1823

KODIT JA KYLÄT KAUNIIKSI JA ASUNNOT HYGIENISIKSI

— siinä aikamme tunnus.

Ikimaali

on aikamme keksintö, jolla tehdään sisä- ja ulkoseinät, katot ja komerot vettä, ilmaa, jopa tultakin sekä puhdistusta kestäviksi, kustannusten ollessa ainoastaan 1/4 tavallisesta, eli n. 1 mk m^2.

On todettu ja todistettu, että **IKIMAALI** kestää m.m. saunojenkin sisäseinissä.

IKIMAALIA myyvät alan liikkeet ja valmistaja.

Värikartta, maalausnäytteitä ja käyttäjien lausuntoja lähetetään ilmaiseksi.

F. Niemelän
Teknokemiallinen Tehdas

Malmi. — Puhelin H:ki 02 468.

SUOMALAINEN TALOUS
KANSALLISEN TALOUSELÄMÄN ÄÄNENKANNATTAJA
Päätoimittaja
E. K. KIVEKÄS

MESSUT

Kun lehtemme ensimmäinen varsinainen numero nyt tulee julkisuuteen, tapahtuu se messujen ja siis puhtaasti taloudellisissa merkeissä.

Meilläkin, kuten yleensä kaikissa nuorissa sivistysmaissa, on taloudellinen kehitys jäänyt henkisestä paljon jälkeen. On helppo todeta, että niissä maissa, joissa hengenviljelys on vauraampaa ja levinnyt laajemmille toimialoille, taloudellinenkin katsantokanta on valveutuneempaa kuin maissa, joissa yleinen sivistystaso on synnyltään myöhempää ja rajoitetumpaa. Vanhoissa sivistysmaissa jo hyvin yleisesti ollaankin selvillä elinvoimaisen ja tuotantokykyisen elinkeinoelämän merkityksestä kansojen valtiollisen ja taloudellisen aseman lujittamisessa, kun sitävastoin nuoremmissa sivistysmaissa tässä suhteessa ollaan vielä varsin epätietoisella ja hapuilevalla kannalla.

Erikoisesti on kiinnitettävä huomiota siihen tosiseikkaan, että taloudellinen kehitys ei yleensä missään maassa tapahdu yhtä nopeasti kuin henkinen ja että hiljaista taloudellista kehitystä, kulkekoonpa se mihin suuntaan tahansa, varsinaisen kansan keskuudessa ei seurata yhtä suurella mielenkiinnolla kuin henkisiä ja valtiollisia virtauksia. Niinpä meidänkin maassamme melkeinpä viime vuosiin saakka yleisön taholta on kiinnitetty tuiki vähän huomiota siihen, onko maassa kyetty tuottamaan elintarpeita ja muita toimeentulovälineitä enemmän tai vähemmän kuin mitä kansan toimeentuloa varten tarvitaan. Tämän lisäksi on ollut vielä huomattavissa erikoista vetovoimaa ulkomaisten teollisuustuotteiden käyttöön, joten on käsitettävissä se ehkäisevä vaikutus maan taloudelliseen kehitykseen ja tuotannollisen toiminnan laajentumiseen, jonka tällainen katsantokanta aiheuttaa.

Säännöllisissä oloissa voitanee taloudellista kehitystä ammattiopetuksen ohella tuskin viedä eteenpäin muilla keinoilla kuin *yleisön keskuudessa tehtävän taloudellisen valistustyön avulla.* Yhtenä parhaimpana tällaisena valis-

tustyön muotona on pidettävä erikoisesti järjestettyjä kauppa- ja näyttelytilaisuuksia, nk. *messuja*. Niinpä maailmansodan aiheuttamien kriisivuosien pakoittamana meidänkin maassamme vapaiden talousjärjestöjen keskuudessa herännyt toimintahalu sekä teknikkojen ja liikemieskunnan taholta tullut ehdotus sai aikaan sen, että johtavien taloudellisten keskusjärjestöjen edustajista syksyllä 1918 kokoonpantu komitea päätti useissa Euroopan maissa jo aikoja sitten alkuunpantujen ja vuosittain uudistettujen tavaramessujen tapaan järjestetyn markkina- ja näyttelytilaisuuden järjestettäväksi Tampereelle kesällä 1919. Ensimmäisten messujen toimeenpano oli kuitenkin kansainvälisissä kauppasuhteissa sittemmin tapahtuneiden suurten muutosten vuoksi siirettävä seuraavaan kesään ja pidettiin ne kesä-heinäkuun vaihteessa 1920 Helsingissä. Sen jälkeen yleisiä kauppamessuja pidettiin vuosittain Helsingissä vuoteen 1025, paitsi v. 1922 Tampereella. Vuoden 1925 jälkeen toimeenpannaan yleisiä messuja ainoastaan joka viides vuosi ja välivuosina nk. erikoismessuja.

Toivottavaa on, että yleisö ensi sijassa kiinnittäisi huomionsa kotimaiseen teollisuustuotantoon, huolimatta siitä, että messuilla usein onkin kansainvälinen luonne. Viime kevätmessuilla m.m. n. 120 kotimaisen toiminimen ohella nähtiin näytteillepanijoina myös sekä saksalaisia, hollantilaisia, ruotsalaisia että italialaisiakin toiminimiä.

"Suomalaisen Talouden" päämääriin kuuluu juuri kotimaisen, *kansallisen talouselämän ja tuotannon mainostaminen* sekä ostavan yleisön mielipiteen kasvattaminen siihen suuntaan, että se uskoo kotoistenkin tuotteitten kilpailukuntoon. Jos se siinä onnistuu, täyttää se myös vaatimuksen, joka sille on asetettu.

Tukekaa yritystä, jolla luodaan kansalliselle kulttuuri- ja talouselämälle kestävää pohjaa.

John Nurminen:

Rahtimaksujen merkityksestä ulkomaankaupassamme

Äskettäin lehdissä olleista kirjoituksista, koskien sekä vientiä että tuontia eri satamien kautta Suomessa, kiinnittää huomiota ennenkaikkea se valtava määrä, eli se, että Suomeen on tuotu ulkomailta tavaraa 3.788.000 tonnia sekä Suomesta viety ulkomaille 6.692.000 tonnia. Pakostakin tulee ajatelleeksi kuinka suuressa määrässä sekä tuottajat että viejät ovat ajatelleet kansantaloudellisia etuja tällaisessa liikevaihdossa. En tarkoita sitä kuinka halvalla tavarat on ostettu ja kuinka kalliilla ne on myyty, sillä kyllä suomalainen siinä kauppaa tekee kuin joku toinenkin, vaan sitä, mitä suomalaiset voisivat hyötyä siinä tapauksessa, että tavarat ostettaisiin f.o.b. ja myytäisiin c.i.f., suuremmassa määrässä mitä nyt on laita. Poikkeuksia löytyy, mutta haluaisin esiintuoda sen, että kaikki ottaisivat nämä seikat huomioon.

Asia on laajakantoinen enkä senjohdosta voi puuttua sen yksityiskohtiin; otan esimerkiksi vaikka puutavaran myyjät ja hiilentuottajat.

Ensinnäkin, meillähän on nykyään suoria yhteyksiä Suomesta melkein kaikkiin Euroopan satamiin ja useihin suurempiin satamiin ulkopuolella Euroopan, sekä päinvastoin, ja toiseksi, kun on kyseessä suurempia eriä, onhan meillä oma kauppalaivastomme, jonka ilolla olen vuosi vuodelta todennut kasvaneen ja jota se yhä edelleen tekee mitä suuremmassa määrässä.

Käsitän, että on vaikeaa tavaran ostajille ja myyjille löytää juuri se laivayhtiö tai laivayhtiön edustaja, joka voi tarjota heille sopivaa tonnistoa, jonka johdosta pyytäisin liikemiehiä suuremmassa mittakaavassa kääntymään Suomessa löytyvien laivameklarien — rahtaajien — puoleen, jotka ovat puolestaan yhteydessä laivayhtiöiden kanssa, ja jotka mielellään ovat alttiina palveluksiin. Meitä suomalaisia sanotaan mukavuutta rakastaviksi ja eiköhän asiassa ole hieman perääkin. Sanotaan esimerkiksi sellainenkin asia, että hän saa tarjouksen myyjältä hinta vapaasti Suomen satamassa, niin epäilen, että harva ostaja vaivautuu kysymään rahtitarjousta suomalaisilta laivameklareilta — rahtaajilta —. Ei ostajalla siinä mitään riskiä ole, sillä hän voi ottaa tarjouksen sekä f.o.b. että c.i.f. ehdoilla myyjältä, sanokaamme vaikka viikon ajaksi, jolloin hä-

nellä on tilaisuus tiedustella rahtitarjouksia täkäläisiltä rahtimarkkinoilta, ja jos osoittautuu, että me suomalaiset rahtaajat ja meklarit olemme niin huonoja, ettemme sinä aikana voi antaa mitään kiinteää tarjousta, joka alittaa ulkolaisten rahtitarjouksen, niin silloinhan hänellä on vielä tilaisuus lyödä kauppa kiinni ulkolaisten kanssa heidän ehdoillaan, mutta voi hyvällä omallatunnolla sanoa, että ainakin on koettanut parastaan. Käsitettävää on, että ulkolainen lisää hintaansa, kun on kysymyksessä rahti, sellaisen määrän, millä hän varmasti saa laivatilaa, ollakseen varmemmalla puolella, ja useimmiten tämä määrä ylittää sen rahdin, jonka hän todellisuudessa joutuu maksamaan ja on niinollen suoranaista liikevoittoa sen lisäksi, minkä hän saa myynnistään. Ottaen huomioon sen valtavan määrän, mikä Suomeen tuotetaan, niin kysymyksessä on miljoonat markat ja eiköhän nekin voitot olisi hyvät olemassa suomalaisten taskussa.

Samoin on asianlaita, kun myydään esimerkiksi puutavaraa Suomesta ulkomaille. Tähän asti ne ovat olleet pääasiallisesti f.o.b. myyntejä, joskin nyttemmin on havaittavissa elpymistä, mitä tulee c.i.f. myynteihin, joka käy esille m. m. siitä, että muutamat puutavarayhtiöt ovat alkaneet ostaa itselleen laivoja sekä tehdä myyntinsä kaikki c.i.f. ehdoilla, mikä on ilolla tervehdittävä.

Löytyy vielä paljon sellaisia puutavaranmyyjiä, jotka, kun on kysymyksessä rahtitarjous, jättävät rahtauksen tekemättä, vaikka kyseessä on esimerkiksi 3 pencen ero heidän rahti-ideansa ja laivanvarustajan rahtitarjouksen kanssa, ja antavat ostajan rahdata, siis myyvät f.o.b. ehdoilla. Mielestäni tämä ei ole oikeaa politiikkaa, sillä kun puutavaran myyjät ostavat raakatarpeensa parikin vuotta aikaisemmin pystyssä metsässä, eiväthän he silloin vielä voi tietää, minkälaisen hinnan he saavat tuotteistaan myydessään sen. Myös hyvin usein tapahtuu, että mennään kysymään tarjouksia suoraan ulkomaisilta rahtaa jilta ja meklareilta, jotka puolestaan kääntyvät suomalaisten puoleen, ja loppujen lopuksi tehdään kauppa suomalaisen tonniston kanssa, vaikka vaan välityspalkkio annetaan ulkolaiselle. Saa sellaisen käsityksen, että kun tarjous tulee ulkolaisen kautta, niin se on varmempaa, mutta se on erehdys; kyllä meillä Suomessa löytyy siksi paljon aikansa tasolla olevia rahtaajia, että voitte luottamuksella kääntyä heidän puoleensa.

Vielä muutamia numerotietoja. Sanotaan esimerkiksi, että Suomesta myydään puutavaraa noin 1 miljoonaa standerttia vuodessa ja vaikka rahdin keskiarvoksi otettaisiin sanokaamme vaikka 30/-, niin siitä tulee 1½ miljoonaa puntaa ainoastaan rahdeissa, joka Suomen rahassa on noin 340.000.000:—. Jos siitä jäisi suomalaisille rahtaajille vaikka 2½ % palkkiota, niin se tekee pyörein luvun noin 8½ miljoonaa markkaa. Siis ei niin vähäinen summa, kun sitä ajattelee. Lisäksi tulee propsit, paperipuut y.m. verrattavissa olevat tavarat, joten kaikki yhteenlaskettuna nousee pitkän matkan toiselle kymmenelle miljoonalle markalle. Lisäksi vielä vakuutussummat sekä tavarasta että rahdeista, jotka myös c.i.f. ehdoilla jäisivät suomalaisille ja jotka ovat laskettavissa kymmenissä miljoonissa.

Toiseksi, Suomeen tuodaan vuosittain noin 1½ miljoonaa tonnia kivihiiltä. Sanokaamme rahdin keskiarvoksi vaikka 4/3, se on pyörein luvuin 320.000 puntaa, joka Suomen rahassa

HISTORIAA HYVÄN TUPAKAN YSTÄVILLE

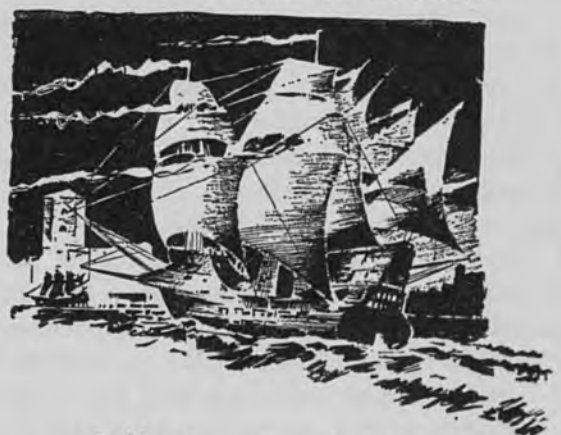

VIIPURIN TUPAKKA O.Y.

Hermoja kysyttiin silloin, kun kaapparialuston ahdistamina oli tuotava kallista lastia Viipuriin, jonka tavara oli maineessa yli Suomen niemen.

Nykyään repii hermoja tavallinenkin työ. Mutta lähteepä taas Viipurista mainehikasta:

ERIKOIS-KERHO

taidolla tehty erikoissavuke, estää tiallisen hermojännityksen

on noin 72 miljoonaa. Rahtauspalkkio 2½ % lähentelee 2 miljoonaa markkaa. Tästä on vielä pois koksit y.m. verrattavissa olevat tavarat ja on tässäkin tapauksessa otettava huomioon vakuutukset.

Nämä numerot ovat sentään pieniä verrattaessa siihen, kun ajattelee minkälaisia mahdollisuuksia on saada puutavararahti esimerkiksi 1 shillingi halvemmalla ja hiilirahti esim. 3 penceä halvemmalla. Niistä voisimme hyötyä, kun vain suomalaisilla olisi enemmän rohkeutta kauppoja tehdessä ottaa joku riski itselleen myös rahtiasioissa, eikä vaan suoranaisessa tavaran myyntihinnassa, sillä niinkuin tavaran hinnat vaihtelevat niin vaihtelevat myös rahdit ja kummassakin on omat riskinsä, mutta rahtiasioissa vaan murto-osa verrattuna tavaran hinnan vaihteluun.

Lopuksi haluaisin sanoa, että jokainen suomalainen liikemies, joka on tekemisissä ulkolaisten kanssa, ottakoon huomioon myös nämä seikat, joista meillä on paljon kansantaloudellista hyötyä, jotta hän hyvällä omallatunnolla voi sanoa, kun joskus tulee kysymys näistä asioista, että hän ainakin on tehnyt parastaan asiassa.

Suomen satamien kautta v. 1938 kulkeneen tavaraliikenteen

jakautuminen eri maiden tonnistojen kesken:

	Vienti painotonnia	%	Tuonti painotonnia	%
suomalaiset	2,429,187	36,3	1,897,371	50,1
virolaiset	456,065	3,6	237,639	6,3
ruotsalaiset	1,103,848	16,5	353,737	9,3
saksalaiset	1,065,261	15,9	522,206	13,8
tanskalaiset	644,763	9,6	246,464	6,5
hollantilaiset	268,666	4,0	65,976	1,8
norjalaiset	195,913	2,9	184,833	4,9
latvialaiset	148,995	2,2	23,408	0,6
englantilaiset	148,271	2,2	105,703	2,8
amerikkalaiset	117,533	1,8	51,745	1,4
kreikkalaiset	59,223	0,9	2,400	0,0
italialaiset	11,806	0,2	14,451	0,4
egyptiläiset	9,435	0,2	4,445	0,1
espanjalaiset	9,291	0,2	—	—
puolalaiset	8,003	0,1	33,084	0,9
danzigilaiset	7,773	0,1	10,052	0,3
jugoslavialaiset	4,458	0,1	5,107	0,1
liettualaiset	2,956	0,0	1,249	0,0
panamalaiset	1,473	0,0	27,718	0,7
venäläiset	—	—	159	0,0
yhteensä	6,692,920	100	3,788,179	100

Suosikaa ilmoittajiamme, suomalaisia yrittäjiä!

Vakuutus-

kansallis-pääoman kokoojina

Kirjoittanut

Kun puhutaan vakuutustoiminnasta yhtenä vallitsevan yhteiskuntaelämämme ilmiönä, niin tulee tavallisesti ensimmäisenä mieleen tämän toiminnan varsinainen tarkoitus: turvata elämänkulkumme keskinäisellä taloudellisella toiminnalla ennakolta aavistamattomia kohtaloniskuja vastaan. Tällöin unohdetaan kuitenkin usein, että vakuutustoiminnalla on "aatteellisen" päätarkoituksensa ohella toinen suuri merkitys: pääomien kokoaminen ja sijoittaminen maan talouselämän liikkeelle panevaksi voimaksi.

Kun maahamme ryhdyttiin viime vuosisadalla perustamaan kotimaisia vakuutusyhtiöitä (ensimmäinen varsinainen palovakuutusyhtiö perustettiin v. 1832 ja ensimmäinen henkivakuutusyhtiö v. 1874), oli tarkoituksena saada ulkomaisten yhtiöiden siihen asti maassamme harjoittama vakuutustoiminta kotimaisiin käsiin hyödyttämään voittoineen ja kertyvine pääomineen oman maan tarpeita. Ja kun viime vuosisadan kahden puolen perustettiin uusia vakuutusyhtiöitä nimenomaan suomalais-kansallisella pohjalla, niin oli tarkoituksena saada pääomia palvelemaan myös nousevaa suomalais-kansallista talouselämää.

Miten kotimainen vakuutustoimintamme on sitten täyttänyt nämä sille asetetut toiveet? Epäilemättä täysin tyydyttävästi. Tällä hetkellä on sekä henki- ja tapaturmavakuutustoiminta että palo- y. m. esinevakuutustoiminta maassamme kokonaan kotimaisten yhtiöittemme hallussa ja vakuutusmaksuina vuosikymmenien aikana kerätyt pääomat ovat tulleet sijoitetuiksi kotimaahan edistämään sen talouselämän eri haaroja. Osoitukseksi siitä, että kyseessä ovat varsin suuret summat, mainittakoon, että v. 1937 lopussa olivat maan kaikkien vakuutusyhtiöiden varat yhteensä 3.853 milj. mk, josta määrästä tuli henkivakuutusyhtiöiden osalle 2.645 milj. mk ja muiden vakuutusyhtiöiden osalle 1.208 milj. mk. Tämä muodostaa suunnilleen viidenneksen siitä noin 21 miljaardin markan suuruisesta kansallispääomasta, joka v. 1937 lopussa oli yhteensä talletettuna maamme kaikkiin pankkeihin, kassoihin ja vakuutusyhtiöihin.

Tarkastaessamme lähemmin, miten tämä vakuutusyhtiöiden kokoama miljaardipääoma palvelee maamme talouselämää, on meidän otettava huomioon se seikka, että vakuutustoimintaa säännöstelevä lainsäädäntö määrittelee tarkoin vakuutusrahastojen katteena olevien varojen sijoittamistavan. Vakuutusyhtiöt eivät voi mielivaltaisesti päättää, mitä arvopapereita ne ostavat ja minkälaisia lainoja myöntävät, vaan on kaiken tapahduttava määrätyissä puitteissa. Niinpä on kiinnityslainoihin nähden säädetty, että ne saavat nousta korkeintaan 70 prosenttiin pätevän ammattimiehen suorittamasta arvosta, ja obligatioihin nähden, että niiden pitää olla Suomen valtion tai kunnan antamia tai valtion takaamia. Muut arvopaperit ja sitoumukset, viimeksi mainittuihin nähden kuitenkin lukuunottamatta ilman muuta kelpaavia kuntien antamia sitoumuksia, tulevat kysymykseen, sikäli kuin sosiaaliministeriö kussakin tapauksessa erikseen katsoo niiden tarjoavan riittävän vakuuden. Näin olikin kaikkien vakuutusyhtiöiden varoista v. 1937 päättyessä 1.891 milj. mk eli 49,1 % sijoitettu kiinnityslainoihin, 1.164 milj.

Hyvä keksintö

on **patentoitava.**

patentti tekee keksintönne tunnetuksi. Esitelkää keksintönne meille.

Laadimme piirustukset ja patenttiselitykset, vaatimukset ja hakemukset, sekä Suomea että muita maita varten. Toimisto perustettu v. 1926.

Keksijäin Patenttitoimisto

kaikkia maita varten

Helsinki. Turuntie 34. Puhel. 44 646

yhtiöt

Leo A. Pesonen

mk eli 30,3 % obligatioihin ja osakkeihin, 265 milj. mk eli 6,9 % lainoihin kunnille ja seurakunnille sekä lopuerä 533 milj. mk eli 13,7 % pankkitalletuksiin, muihin sekalaisiin lainoihin sekä kiinteistöihin.

Kuten edellisestä selviää, niin on siis vakuutusyhtiöiden harjoittama sijoituspolitiikka melko tarkoin sidottua. Kuitenkin voivat vakuutusyhtiöiden pääomat, kuten saatamme todeta, verrattain monipuolisesti palvella maan talouselämää. Niillä voidaan tyydyttää valtion luoton tarvetta, mikä osaltaan vapauttaa valtiota turvautumasta ulkomaisiin lainoihin, sekä tukea kaupunki- ja maalaiskuntien samoinkuin seurakuntienkin pitkäaikaista luottoa vaativia kunnallisia yrityksiä. Varsinkin on juuri henkivakuutusyhtiöiden mahdollisuus myöntää pitkäaikaisia kuoletuslainoja omiaan muodostamaan vakuutusyhtiöiden sijoitettavana olevasta pääomasta tärkeän tekijän talouselämässämme. Kaupunkien, varsinkin väestöön nähden jatkuvasti kasvavien kaupunkien asuinrakennustoiminta, samoin kuin toisaalta myös maanviljelijäin tilojensa parantamista tarkoittavat ponnistukset ovat suurelta osalta mahdollisia juuri vakuutusyhtiöiden myöntämien kuoletuslainojen avulla.

Mitä lopuksi tulee nimenomaan suomalais-kansallisen yritteliäisyyden tukemiseen taloudellisella alalla, niin voivat ne vakuutusyhtiöt, jotka ovat suomalais-kansalliselle pohjalle perustetut, tässä suhteessa tehdä paljon. Mutta kaiken on luonnollisesti tapahduttava edellä selostetuissa säädetyissä rajoissa ylimpänä toimintaohjeena vakuutustoiminnan terve kehitys ja vakuutettujen vakuutusyhtiöihinsä kokoamien pääomien turvallinen ja suuriinkin konjunktuuriheilahduksiin nähden varma sijoitus. Mitä voimakkaammaksi vakuutustoiminta maassamme kehittyy, sitä voimakkaammaksi tulee myös vakuutusyhtiöitten kokoamien pääomien panos maamme taloudellisessa elämässä. Sillä samalla kuin vakuutus turvaa *yksityisen ihmisen* kohdalla sekä hänen oman elämänsä että hänen omaisuutensa ja taloudelliset yrityksensä yllätysten varalta antaen varmuutta ja itseluottamusta, *samalla turvaa vakuutustoiminta myös kansallista omavaraisuutta taloudellisessa elämässä tarvittavien pääomien suhteen.*

Liittykää jäseniksi Suomalaisen Talouden Keskusliittoon! Tukekaa sitä lahjoituksilla ja kannatusmaksuilla.

Suomalainen talous monipuolisemmaksi

N. V. Rauvala

Väestötilastomme ilmaisee selvästi, että maamme aivan ylivoimaisesti on maatalousmaa. Kun kaupunkien yhteinen asukasluku on noin 800.000, niin maaseudun asukasluku on silloin noin 3 milj. Näistä asukasluvuista jakautuu tärkeimmille elinkeinoaloille likimäärin seuraavat henkilömäärät: maatalousväkeä 2 milj., teollisuus- ja käsityöaloille noin 600.000, liikenteen palvelukseen n. 150.000, kaupan aloille n. 160.000, vapaat ammatit n. 140.000, sekatyöväki n. 200.000 ja ilman ammattia olevia henkilöitä n. 170.000.

Edellä mainitut luvut ilmaisevat, että taloutemme on kehittynyt tavattoman yksipuolisesti. Pääelinkeinomme, maatalous, kannattaa huonosti etupäässä sentähden, että teollisuutta on aivan liian vähän voidakseen riittävästi kuluttaa maatalouden tuotteita. Teollisuuden kehittämiseksi hyvinvoipa maatalous taas olisi välttämätön, jotta oman maan teollisuuden tuotteiden kulutus tulisi turvatuksi.

Paitsi oman maan kulutusta on talouselämää voimakkaasti kehitettävä vientiteollisuutta silmällä pitäen, sillä ulkomaille on saatava myydyksi kansakunnan työn tuotteita vähintäin se määrä, mitä ulkomailta on tavaroita ostettava, mutta tämän ohella pitäisi ulkomaankauppataseen olla vientivoittoinen, jotta rahamme arvo ja muut luottosuhteet pysyisivät vakiintuneella tasolla ja mikäli mahdollista nousisivat.

Kun tunnettua, on maamme vuotuinen vienti n. 7 miljardia mk, josta maatalouden vienti tekee n. 700 milj., mutta puutavara- ja paperiteollisuuden vienti yht. n. 6000 milj. ja muiden teollisuuksien vienti yht. vähän yli 600 milj. Mainituista luvuista huomaamme, että olemme varsin arveluttavassa määrässä riippuvaisia puu- ja paperiteollisuutemme viennin mahdollisuuksista ja hintavaihteluista.

On siis varsin ajankohtaista lausua vaatimus, että **suomalainen talous on saatava monipuolisemmaksi.**

Kun maatalousvientiä ei kannattavaisuus- ja kilpailusyistä voitane riittävästi laajentaa ja kun kehitys tällä alalla tapahtuu hitaasti, on kiirehdittävä etsimään uusia tuotantoaloja. Metsätaloutemme on myöskin raaka-ainetuotantomuodossa kehitetty sille asteelle, että ilmeistä liikahakkausta jo tapahtuu, joten on selvää, että puutavaravientimme volyymiä on vähennettävä.

Jotta tuontikauppamme voitaisiin turvallisesti rahoittaa, olisi vuoriteollisuutta nopeasti kehitettävä käyntiin, sillä meillähän on, kuten asiantuntijat selittävät, paljon suuremmat rikkaudet vuoriteollisuuden alalla käytettävissämme kuin mitä metsärikkautemme ovat, vaikka nekin ovat huomattavat. Vuoriteollisuus tar-

joaa kuitenkin suhteellisen vähäiselle väestömäärälle työtä, joten on täysi syy ajatella monia muita teollisuusaloja, joihin tulevaisuudessa voitaisiin sijoittaa lisääntyvät väestömäärät.

Herää luonnollisesti kysymys, mitkä olisivat ne alat, joihin tuotantotaloutemme huomio olisi kohdistettava. Jos tarkkailemme tuontitilastoamme, huomaamme, että maahamme tuodaan raaka-aineita ja puolivalmisteita n. 3 miljardin mk:n arvosta, joiden raaka-aineiden joukossa on huomattava osa metalleja. Jos kiirehdimme vuoriteollisuutemme kehittämistä, pääsemme varmaan huomattaviin supistuksiin.

Valmiita koneita tuodaan maahamme myöskin yli 1 miljardin mk:n arvosta ja niiden joukossa suuri määrä sellaisia koneita, jotka voitaisiin valmistaa omassakin maassa, kuitenkin ehdolla, että uusia konepajoja perustetaan, sanokaamme 10 suurta konetehdasta ja lisäksi toivomus, että uudet konetehtaat tulisivat niihin lääneihin, joissa tehtaita on ennestään vähemmän.

Teollisuuden lisäämisen ohella olisi tähänastista voimakkaammin kehitettävä asutustoimintaa, jotta varsinkin puolityöttömänä elävät nuoret naiset ja miehet saisivat omia koteja ja niiden piirissä keskittää koko työvoimansa kansakunnan hyväksi. On nim. jo sananparreksi kehittynyt toteaminen, että maassamme on yli satatuhatta nuorta miestä ja naista, jotka heti perustaisivat oman kodin, jos yhteiskunta vähäisessäkin määrässä tekisi sen mahdolliseksi. On todella ääretöntä kansantaloudellista tuhlausta sellainen järjestelmä, että avioliittoja ei voida solmia heti täysi-ikäiseksi tultua, vaan 5 jopa 10 vuotta myöhästyneenä, josta seuraa, että väestölisäys on niin murheellinen kuin se meillä nyt on.

N.s. vanhan kansantalouden miehet sanovat edellä lausuttuun lyhyesti, että ei ole varoja, vaikka väkeä olisikin. Tähän vastaamme, että ei olekaan varoja, jos teollisuuteen ja maatalouteen sijoitetuille varoille vaaditaan korkeata korkoa ja osinkoa ja siten tehdään uusien yritysten kannattavaisuus mahdottomaksi. Huomautamme tähän kuitenkin, että sekä asutuksen että teollisuuden laajentamiskysymys on sellainen kansallinen elinkysymys, että niiden kehittämiseen tarvittavat varat on valtion takuulla lainattava halpakorkoisina lainoina (esim. 2—3 % korolla) suoraan valtion pankista ja siis ilman kauppapankkien tai muiden korkeakorkoisten rahalaitosten apua. Määrävuosien kuluttua uudet elinkeinolaitosten lainat muuttuisivat normaalikorkoisiksi.

Edelliseen lisättäköön, että uusia tehtaita perustamaan on saatava täysin suomalaisia pääomanomistajia. Varakkaimpien maanviljelijäpiirien olisi myöskin tähänastista laajemmin osallistuttava tehtaiden perustamisiin, sillä siitä ei päästä, että maatalouden itsensä on

Lähes puolen vuosisadan ajan on Kansallis-Osake-Pankki aukonut uraa kansallisen elinkeinoelämämme kehitykselle tukien luotonannollaan suomalaista kauppaa, teollisuutta ja maataloutta.

Talleta varasi -Kansallis-Osake-Pankkiin!

KOP

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

Maan suurin talletus- ja liikepankki. 210 konttoria eri seuduilla maata.

Suomalaisen Talouden Keskusliiton työmaalta

Suomalaisen Talouden Keskusliiton jäsenmerkki.

Näitä merkkejä saa tilata liiton yliasiamies, johtajaopettaja J. H. Hirvi-Kunnakselta, os. Haaga, taikka liiton toimistosta, Helsinki, Kalevankatu 11, josta saa myös liiton aluejärjestöjen ja paikallisosastojen perustamisohjeita ja mallisääntöjä.

---

ryhdyttävä tukemaan ja myötävaikuttamaan maataloustuotteiden kulutuskeskuksien syntymiseen.

Maamme jokaisessa vaalipiirissä tai paremmin hallinnollisesti katsoen jokaisessa läänissä erikseen olisi vapaiden järjestöpiirien luotava erikoiset kansantalouselimet tai toimistot, jotka seuraisivat lääninsä kansantaloutta ja valmistaisivat aloitteita suomalaisen talouden laajentamiseksi ja ennen kaikkea monipuolistumiseksi.

On liikaa odottaa aloitteita hallitukselta, koska ministeriöillä ja muilla virastoilla on täysi työ virkatehtäviensä suorittamisessa. Jos läänittäin muodostetut taloudelliset neuvottelukunnat saataisiin toimimaan, syntyisi siitä läänien kesken talousasiain kilpailu, joka varmasti koituisi runsaita hedelmiä tuottavaksi järjestelmäksi ja voitaisiin muutamien vuosien kuluttua sanoa vaikkapa runomitalla: o n S u o m i r i k a s, k u n t o i m e e n t a r t u t a a n.

Tiedustelimme S.T.K:n yliasiamieheltä, johtajaopettaja J. H. *Hirvi-Kunnakselta,* mitä uutta kuuluu S.T.K:n työmaalle, saaden tällöin kuulla m.m. seuraavaa:

— Talouselämän suomalaistamistehtävä tunnustetaan kaikissa suomalaisissa piireissä välttämättömäksi ja tärkeäksi. Tämä kanta on yleinen eri puolueisiin lukeutuvien keskuudessa, kaikkiin kansankerroksiin ja -luokkiin kuuluvissa. S.T.K:n työ kiinnostaa kaikkia suomalaisuuden tulevaisuutta ajattelevia ihmisiä ja niinkuin lapsi kysyy kaikesta, miksi minkätähden ja miten? kysytään S.T. Keskusliitonkin työstä.

Harrastuksesta huolimatta on tilanne seuraava: Vaikka talouselämän suomalaistamisen tärkeys tietoisesti tai vaistomaisesti tunnustetaan on työn mentävä hitaasti ja varovasti eteenpäin, sillä suomalaisten kädet ovat joko taloudellisesti tai muuten niin sidotut, että hyvin usean on pakko pysytellä näkymättömissä taistelurintamasta vain hiljaisuudessa asiaa tukien. Tämä valittava toteamus on tehtävä osoitukseksi siitä, minkälaisen taloudellisen pakkopaidan kahleissa suomalaisuus on vielä nykyisinkin maassamme.

Siitä huolimatta mennään kuitenkin eteenpäin. Jäsenistö lisääntyy ja uusia aluejärjestöjä — etupäässä suomalaisten liikemiesten ja suomalaisten ylioppilaiden ja opiskelijoiden toimesta — on parhaillaan perustettavana *Itä-Karjalaan* (Sortavalaan), *Viipuriin, Lahteen, Keski-Suomeen, Pohjois-Hämeeseen* (Tampereelle), *Hämeenlinnaan, Kainuuseen, Perä-Pohjolaan* ja *Varsinais-Suomeen* (Turkuun). Suunnitteilla on myöskin eräitä otteita suomalaisen talouden ja suomalaisuuden hyväksi, mutta niistä enemmän vasta seuraavalla kerralla.

Lopuksi vielä pyydän korostaa, että S.T.K:n työ on ehdottomasti puolueetonta suomalaisuuden ja suomalaisen talouselämän palvelemista, liitto asettuu kaikkien puolue-, luokka-, ryhmä- ja aatesuuntien, ulko- ja yläpuolella. Niinkuin näkyy tässä numerossa julkaistavasta liiton kantajäsenluettelostakin, joiksi on ilmoittautunut ja kutsuttu ansioituneita liiton jäseniksi liittyneitä henkilöitä eri puolilta maata, kaikista puolueista ja kansalaisryhmistä.

Eestin „öljylähteet”

ja niiden taloudellinen merkitys

Eestin huomattavimpia taloudellisia yrityksiä on palavakiviteollisuus, jonka tuotteina saadaan bensiiniä, naftaa ja erilaisia öljyjä y.m. Kun suurvaltasodan sattuessa puolueettomien maiden moottoripolttoaineen saanti tyrehtyy kauppasaarron takia — kuten esim. jo viime vuoden kriisin aikana Pohjoismaihin tulevat öljylaivat käännytettiin englantilaisiin satamiin (ruotsalaisten tietojen mukaan) — on eestiläisellä bensiinillä ja naftalla mitä suurin merkitys meidänkin maamme talouden kannalta, sillä toivottavasti sen kuljetus kyetään näiden kahden valtion yhteisvoimin turvaamaan. Selostamme sitä tässä erään eestiläisen lehden ja Eestin täkäläisen lähetystön käytettäväksemme antamien numeroja tilastotietojen mukaan.

Eestin valtion palavakiviteollisuus, jolla vuodesta 1936 asti on ollut nimenä *A/S Esimene Eesti Põlevkivilööstüs*, on nyt yli 20 vuotta vanha. Tehtaan vuosipäiväksi valittiin se päivä, jolloin Venäjän vallan ajoilta peräisin olevat palavakivikaivokset siirtyivät Eestin hallituksen valtuuttaman insinööri *Raudin* johtoon, joka on siitä saakka pysynyt valtion palavakiviteollisuuden johtajan paikalla ja jolla on suuret ansiot tämän teollisuuden kehittämisessä. Palavakiviöljyn valmistamisajatus syntyi vasta myöhemmin, ja palavakiviteollisuuden suurin merkitys on vasta muutamia vuosia vanha, sillä vasta vuodesta 1934 lähtien voi lukea sen ajanjakson alkaneen, jolloin palavakiviteollisuus on kehittynyt juuri öljyn valmistamisen alalla ja muuttanut sen yleensä Eestin kaikkein huomatuimmaksi teollisuudenhaaraksi.

Eestin palavakiviteollisuuden historia osoittaa, miten sitkeydellä ja lannistamattomalla tahdolla voi uudesta, vähän huomiota herättäneestä maan syvyyksien rikkaudesta tehdä tulolähteen, jolla on suuri kansantaloudellinen merkitys, joka antaa tuhansille ihmisille uutta työtä ja ansiota, jonka viennistä saadaan maahan miljoonia kruunuja ja joka välillisesti edistää koko maan teknillistä ja taloudellista kehitystä ja puolustusvalmiutta. Palavakiviteollisuuden kehityksen tiellä on ollut lukematon joukko vastuksia, jotka tämän teollisuuden johtavien miesten on ollut voitettava. Valtion palavakiviteollisuus on pioneerina ryhtynyt uutta teollisuudenhaaraa kehittämään ja nyt yli 20 vuoden tuloksellinen toiminta tällä alalla on varmana todistuksena siitä, että yrityksessä on onnistuttu ja että myöskin tulevaisuudessa voidaan toivoa tälle yritykselle jatkuvaa menestystä.

Palavakiviteollisuuden päätuote on *raakaöljy*, josta voidaan jalostaa monia erilaisia tuotteita. Tämä raakaöljy on tummanpunainen viskoosinen öljy, jonka ominaispaino on 0,98—1,01, joka sisältää paljon fenoolia ja jonka kokoomus on: C 83,0 %, H 9,7 %, S 0,9 % ja O+N+CL 6,4 %. Tätä öljyä voidaan käyttää öljy- ja bensiiniteollisuuden raaka-aineena kuten maaöljyäkin (naftaa) ja jalosteista mainittakoon tässä: *Palavakivi-polttoöljy*, jonka käyttöä on onnistuneesti kokeiltu mm. sotalaiva "Vambolalla". Tämän polttoöljyn ominaispaino 20° C on 0,99—1,01, kiehumapiste yli 60° C, teoreettinen ilmantarve palamisessa 9,6 m^3 ja laajenemiskoefisienti 15°—40° C välillä 0,00072. *Maantieöljy, tislausöljy, fenolaatti, estoasfaltti* sekä maanteiden pölynsitomisöljyt ovat öljyntislauk-

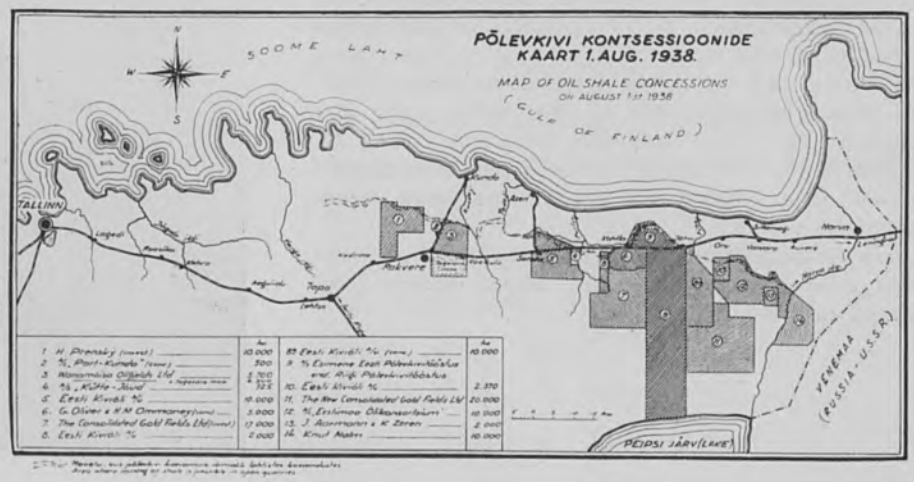

Palavakivikaivosten kartta

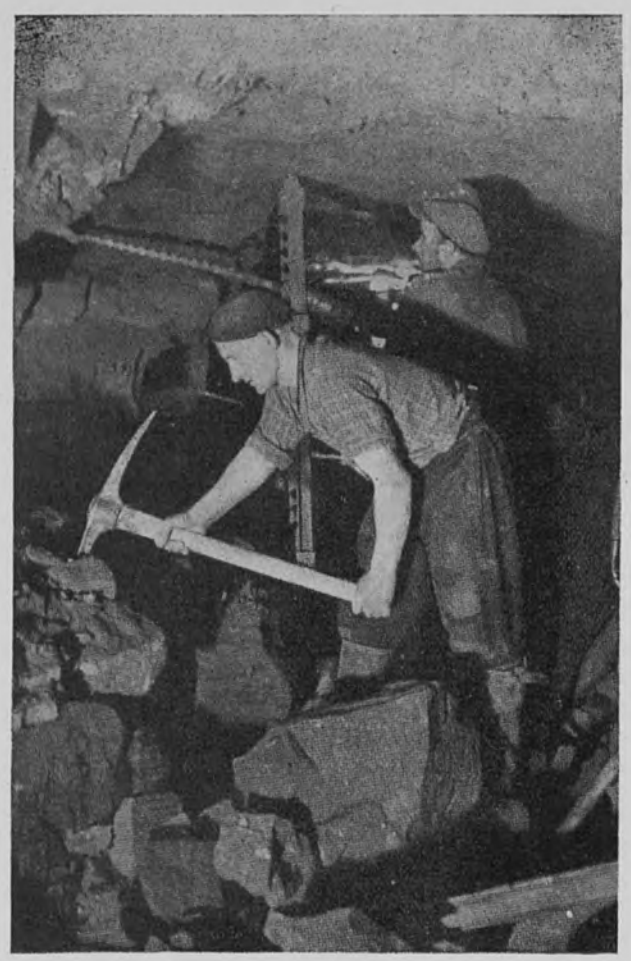

Palavakivikaivosten louhintaa.

sen hyvin merkittäviä sivutuotteita. Tärkeimmät tuotteet ovat kuitenkin: *Palavakivibensiini,* joka ominaisuuksiltaan on muun bensiinin veroista. Sen tunnukset ovat: Ominaispaino 20° C on 0,74—0,75; korressioonikone kielteinen, reaktio neutraali, väri Stammerin mukaan n. 310 w.w. ja tislaus 100° C asti 25—35 %, 140° C asti 60—70 %, 160° C asti 75—85 % ja loppuaste alle 200° C. *Moottoripetroleumi,* jonka ominaispaino on n. 0,82—0,85, kokoomus C 84,9 %, H 12,3 %, O 1,7 % ja S 1,0 %, teoreettinen ilmantarve 10,8 m³ ja laajenemiskoefisienti 15—25° C 0,00087—0,00095. *Moottorinafta* räjähdysmoottoreita varten, ominaispaino 20° C on 0,85—0,88, kokoomus C 84,5 %, H 11,6 %, O 2,9 % ja S 1,0 %, teoreettinen ilmantarve 10,5 m³/kg ja laajenemiskoefisienti 15—25° C n. 0,00082—0,00089, ja *diiselnafta,* jonka ominaispaino 20° C on 0,89—0,91, kokoomus C 84,1 %, H 11,3 %, O 3,6 % ja S 1,0 %, laajenemiskoefisienti 15—20° C n. 0,00075—0,00078 ja teoreettinen ilmantarve 10,3 m³/kg.

A/S Esimene Eesti Põlevkivitööstüs tuotto on kuluneen kahdenkymmenen vuoden aikana noussut seuraaviin määriin:

raakaöljyä	161,723,979	kg
polttoöljyä	16,892,438	„
moottorinaftaa	1,671,249	„
bensiiniä	5,836,292	„
moottoripetroleumia	3,565,051	„
fenolaattia	5,016,242	„
estobitumia	20,120,389	„
diiselnaftaa	868,292	„
muita tuotteita n.	15,626,000	„

merkiten tämä siis hyvin huomattavaa kansallista tulolähdettä, johon tulee vielä lisäksi muiden saman teollisuushaaran yhtymien tuotto.

Jos ajattelee palavakiviteollisuutta yhtenä kokonaisuutena ja valtion palavakiviteollisuutta erikseen, niin vastassa on kylliksi vaikeita probleemeja tätä teollisuutta kehitettäessä ja laajennettaessa. Ennen kaikkea työvoimasta, sillä jos kaivoksia ei voida tähänastista suuremmassa määrin mekanisoida, niin palavakiven tuoton lisääminen vaatii niin suuria ihmismääriä, että Eestin väkiluvun huomioonottaen se voi alkaa vahingoittaa muita elinkeinomuotoja — kansantalouskokonaisuutta. Toiseksi myyntimarkkinoiden kysymys. Ennenkuin palavakiviteollisuutta voidaan laajentaa, on myyntiä lisättävä ja etsittävä uusia markkinoita, jolloin on vielä erikseen otettava huomioon lukuisat sivuprobleemit yleisen kauppavaihdon ja kauppabilanssien muodostumisen alalta yksityisten maiden kanssa. Kolmanneksi tuotannon edistämisen edellytyksenä on vielä uusien tuotteiden keksiminen, joita voitaisiin palavakivestä valmistaa, sillä on syytä otaksua, ettei raakaöljy nykyisine jalostuksineen ole palavakivikaivosten oikea tuote, vaan täytyy voida jalostaa sitä arvokkaammiksi yhdistyksiksi.

Todennäköisesti seuraava vuosikymmen palavakiviteollisuuden kehityksessä antaa näihin kysymyksiin vastaukset.

Kohtlan öljytehdas

Suomalaisen Talouden Keskusliiton

perustaja-, kanta- ja yhteisöjäsenet:

PERUSTAJAJÄSENET:

Aarnio, B., prof., Helsinki
Auer, Väinö, prof., Helsinki
Kaila, Elpiö, prof., Hki
Hankajärvi, J. J., res.luutn., Hki
Härkönen, Kerttu, rva, Hki
Hirvi-Kunnas, J. H., op., Huopalahti
Kantele, Martti, lääkäri, Seinäjoki
Konttinen, J. H., esitt.neuv., Hki
Leiviskä, I., prof., Hki
Pero, Paavo, prof., Hki
Ranto, Yrjö, yliopp., Ilmajoki
Routala, Osk., prof., Hki
Sovijärvi, E. A., tarkast., Hki
Angervo, J. M., fil. tri, Helsinki
Aulamo, Osmo, lehtori, Tampere
Heiskanen, V. A., prof., Hki
Jalanne, Väinö E., kontt.pääll., Tampere
Kitunen, Ella, lehtori, Järvenpää
Lehtinen, U., tait., Tampere
Nieminen, Kaarlo, rehtori, Tampere
Pitkänen, Jussi, johtaja, Hki
Rauvala, Niilo, johtaja, Hki
Saari, Eino, prof., Hki
Törrönen, Aleks., lehtori, Hki

KANTAJÄSENIÄ:

Anerio, Aarne, varat., Hki
Asu, Juho, mv., Ylistaro
Honkanen, Emil, opett., Mieslahti
Helakaltio, V., toimitt., Kemijärvi
Hirsi, Hugo, apt., Puumala
Kivi, Väinö, valtioneuv., Hki
Kemiläinen, J. A., fil. maist., Hki
Kajasterä, J. V., joht., Hki
Kuusisto, Jukka, valokuv., Hki
Leino, Sauli, pank.joht., Ylistaro
Laine, Kaarlo, konemest., Porvoo
Mattila, Mauri, hov.ausk., Seinäjoki
Nikkola, Iisakki, mv., Ilmajoki
Paloheimo, Kalle, isännöitsijä, Ylistaro
Paaer, G., tait., Hki
Partanen, J., johtaja, Lahti
Rajamaa, Matti, op., Tampere
Saalas, Uunio, prof., Hki
Suomela, F., joht., Hki
Salokannel, toimitt., Hki
Teissala, Anttu, toimitt., Hki
Vannas, Mauno, prof., Hki
Valtari, Eero J., Lahti
Aalto, A. J., op., Sysmä
Ervi, Onni, mets.hoit., Seinäjoki
Honkavaara, Mauri, hov.ausk., Seinäjoki-
Helme, Väinö, varat., Viipuri
Jyske, J., mv.neuv., Järvenpää
Kekkonen, Urho K., ministeri, Hki
Konsti, Juho, opett., Keuru
Kivekäs, E. K., fil. maist., Hki
Laurio, Yrjö, mv., Ylistaro

Laitakari, Aarne, prof., Hki
Mäkelä, Väinö, joht., Hämeenlinna
Niemelä, F., teht., Malmi
Nikula, Aukusti, op., Yli-Härmä
Paloheimo, K. A., vuorineuv., Hki
Paananen, Oiva, Lahti
Rautavuori, M., kansak.tark., Ilmajoki
Saarnivaara, E. E., pastori, Puumala
Salminen, Carl H., konsuli, Duluth
Talas, Onni, ministeri, Budapest
Tompuri, Erkki, mv., Pernaja
Västinmäki, Juho, mv., Ylistaro
Kalliokoski, William, kansanedust., Hki
Kurkiala, Lyyli, hammasl., Hki

YHTEISÖJÄSENIÄ:

STK:n Helsingin aluejärjestö ry
STK:n Huopalahden paikallisosasto
STK:n Seinäjoen paikallisosasto
STK:n Ylistaron paikallisosasto
STK:n Puumalan paikallisosasto
STK:n Keski-Helsingin paikallisosasto
STK:n Etelä-Pohjanmaan aluejärjestö ry
STK:n Ilmajoen paikallisosasto
STK:n Ylihärmän paikallisosasto
Aitosuomalaisten Liitto ry
Helsingin Aitosuomalainen Kerho
sekä nuorisoseuroista ensimmäisenä
Ylistaron Alapään ns.

SUOMALAISEN TALOUDEN KESKUSLIITTO R.Y:n

VUOSIKOKOUS

pidetään perjantaina. toukok. 26 p:nä alkaen klo 19 Helsingissä Kansallisklubilla, Heikink. 14. Esillä sääntöjen vuosikokoukselle määräämät asiat sekä esitys muutoksesta sääntöjen 4 §:n C-kohtaan.

Puheenjohtaja.

Varatuomari

Aarne A. Anerio

50-vuotias

Huhtikuun 4 päivänä täytti asianajaja, varatuomari Suomalaisen Talouden Keskusliiton hallinnon puheenjohtaja, Aarne A. Anerio 50 vuotta. Hän on syntynyt Suomusjärvellä, tullut ylioppilaaksi v. 1900 sekä suorittanut oikeustutkinnon 1915. Saatuaan varatuomarin arvonimen 1918 hän toimi ensin Helsingin kaupungin elintarvetoimiston sihteerinä ja asianvalvojana kunnes antautui ulkoasiainministeriön palvelukseen, tullen sanotun ministeriön toiseksi sihteeriksi v. 1918 ja eisimmäiseksi sihteeriksi 1919, jolloin hän m.m. hoiti kauppapoliittisen osaston päällikön virkaa. Siirryttyään v. 1920 yksityisalalle hän toimi aluksi John Nurminen Oy:n johtokunnassa vuoteen 1923 sekä siitä lähtien asianajajana perustamassaan asianajotoimistossa Helsingissä. Hän on tehnyt useita opintomatkoja ulkomaille kieliopintoja sekä speditsioni- ja laivanrahtausalaan perehtymistä varten ja julkaissut useita kirjoituksia liike-elämän aloilta.

Pitkän ja arvokkaan päivätyön on tuomari Anerio tehnyt myös suomalaisuustaistelussa, ollen suomalaisuustaistelijain tunnetuimpia nimiä. Hänen toiminnastaan suomalaisen talouselämän hyväksi mainittakoon edellisen lisäksi vielä hänen ansiokas toimintansa Suomalaisen Talouden Keskusliitossa, joka hänen johtonsa alaisena on nykyisin kehittymässä merkitykselliseksi talouselämämme kansallistuttamistyötä tekeväksi järjestöksi.

ahti
– *uimapuvut*
ovat
valiovalmistetta.
KUDOSTEOLLISUUS
Viipuri.

Kuvakäynti
Helsingin Kuvalaattatehdas O.Y:n
kuvalaattalaitoksessa

Miten

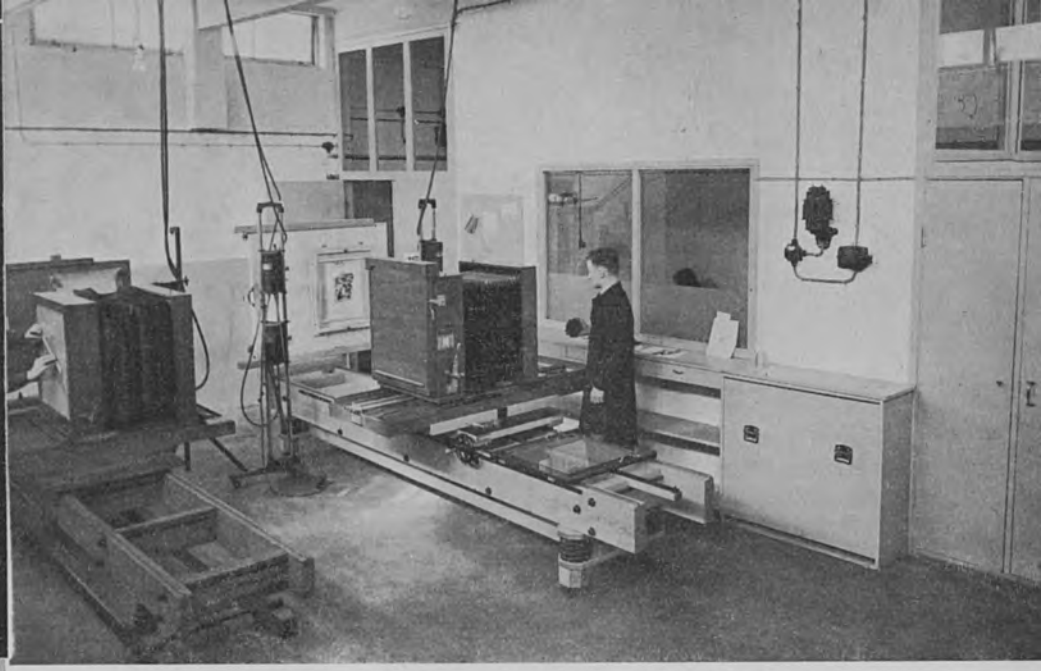

Yleiskuva atelieristä

kuvalaatta syntyy

Esitimme yllämainitun kysymyksen Helsingin Kuvalaattatehdas O.Y:n toimitusjohtajalle K. Leppälälle. "Kuvalaatta syntyy", selitti hän, "seoksesta, jossa on 65 % ammattitaitoa ja työtä, 30 % työvälineitä ja kemikalioita sekä 5 % laattametallia ja puualustaa." Kuvakäynti kuvalaattalaitoksessa antanee lukijoillemme jonkinlaisen käsityksen kuvalaatan mielenkiintoisesta synnystä.

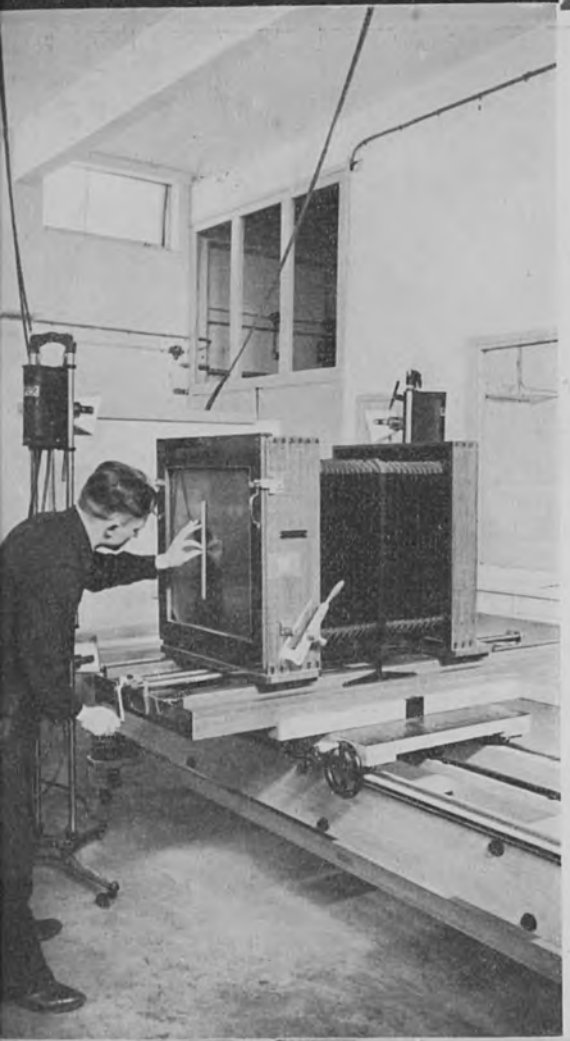

1

Alkuperäiskuva, josta painatustöitä varten halutaan kuvalaatta, on ensinnä jäljennettävä. Valokuvaaja asettaa ja tarkistaa koneensa kuvausta varten (1). Hänen kameransa ei olekaan aivan taskukokoa. Yksinomaan sen objektiivikin prismoineen (2) painaa yli 3 kg. Huolimatta objektiivin erinomaisesta valovoimasta 1:9 valaistaan kuvattava alkuperäiskuva neljällä valonheittäjällä (3), joiden yhteinen valovoima tässä koneessa on 20.000 normaalikynttilää. Autotypia, jossa tummuusasteikon kaikki asteet esiintyvät, kuvataan erikoisen linjaverkkolasin, rasterin lävitse. Pyöriö esittää Parkanon Paroonin silmää 2½ kertaa suurennettuna sanomalehtikuvasta, missä 24 linjaa leikkaa toisensa neliösentillä. Tämän haastattelun kuviin on käytetty 48 linjan rasteria. Fototypiasta, missä esiintyy vain musta ja valkea, liitämme esimerkkinä piirtäjän näkemyksen jäljennöskamerasta.

2–3

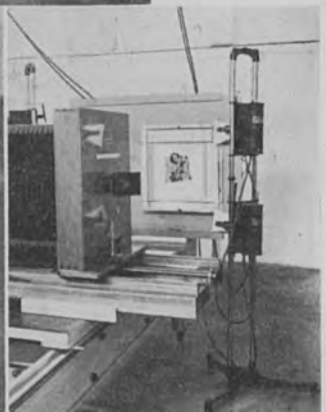

4

5

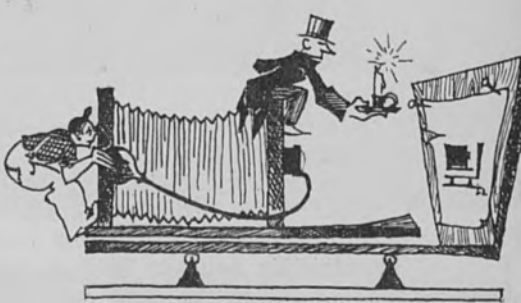

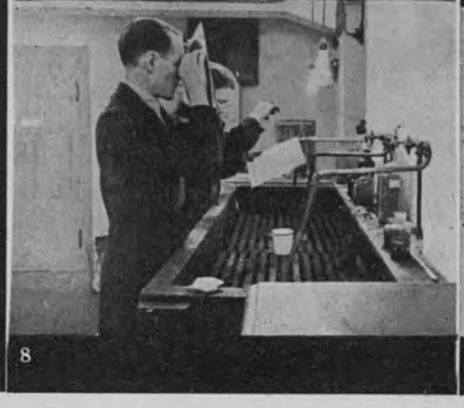

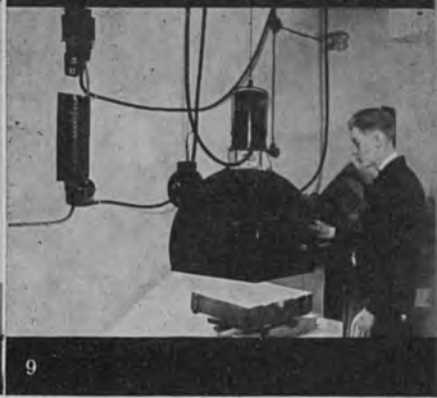

7 8 9

Vangittuaan kuvan valonaraksi tekemälleen lasilevylle, rientää valokuvaaja visusti suljetun kasettinsa kanssa (6)

pimeään koppiin, missä tapahtuu kuvan kehitys (7). Tämän työvaiheen valokuvaus ja laatan valmistus siitä oli haastattelumme helpoin tehtävä.

Levyjen jälkikäsittely kupari-, hopea-, jodi-, syankalium- y.m. liuoksin (8) päättää valokuvaajien osuuden kuvalaatan valmistuksessa.

Kopisti jäljentää nyt lasilta kuvat valonaraksi tehdylle metallilevylle (9) ja niin alkaa kuvalaatan toinen vaihe, sen syövytys.

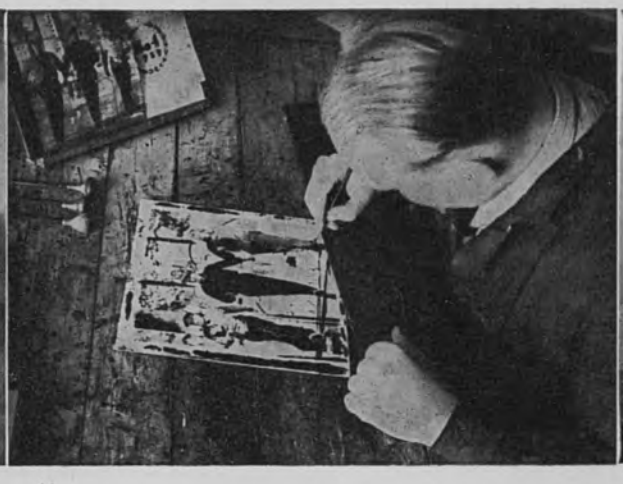

10 11 12

Syövyttäjien siisti ja aurinkoinen työsali vaikuttaa pikemmin konttorihuoneelta kuin työpajalta (10).

Alkuperäiskuva edessään suorittaa syövyttäjä peitostyön (11). Peitosväri suojelee metallipintaa happokäsittelyssä. Kuvan tummat kohdat peitetään ja vaaleat kohdat jätetään peittämättä. Tällainen peitos ja sitä seuraava syövytys suoritetaan neljään, viidenteen kertaan. Viimeisillä kerroilla syövytetään vain kaikkein vaaleimmiksi jäävät kohdat.

Peitosvärin kiinnittämiseksi käytetyn asfaltti- ja hartsipölyn liikamäärät puhalletaan tuuletusverkostoon (12).

13 14 15 16

Happokäsittely tapahtuu erillisessä happohuoneessa. Karkeampi syövytys suoritetaan koneellisesti (13),

hienompi syövytys happoaltaissa (14).

Suurtehopuhallin pitää huolen siitä, että ilma happohuoneessakin säilyy aina raikkaana (15).

Suurennuslasi on tärkeä tekijä laatan synnyn jokaisessa vaiheessa. Vain sen avulla voivat työntekijät seurata hienon työnsä kulkua (16).

Huolimaton syövyttäjä voi pensselillänsä saada aikaan paljonkin pahaa, vai mitä on sanottava viereisestä kaunottaresta tummine silmänalusineen, kierohkoine silmineen ja punaisine nenineen. Viereen kuvattu huolellisen syövyttäjän työ osoittaa, että suuri vääryys todella on tapahtunut.

19

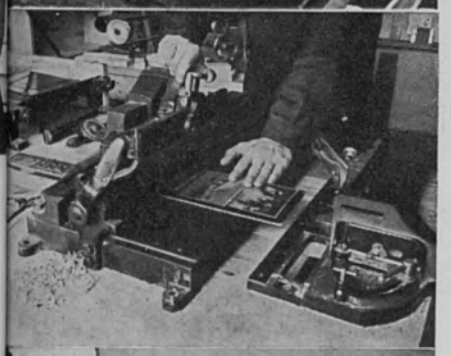

21

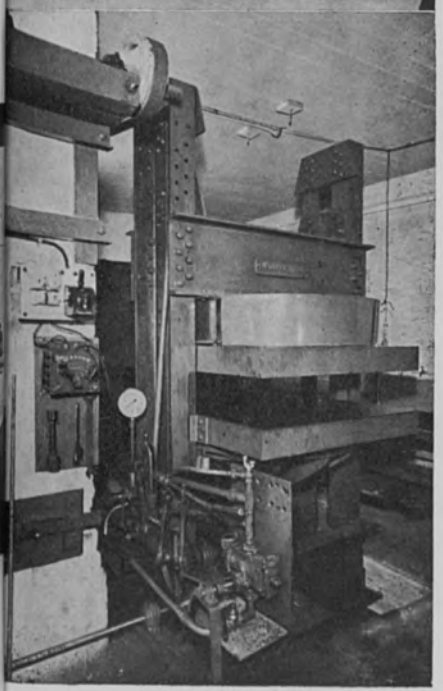

22

20

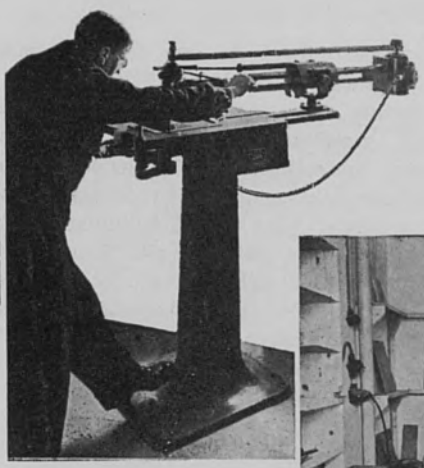

23

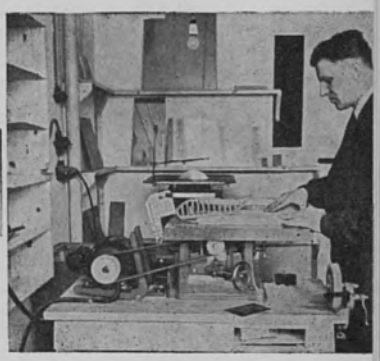

24

Metallilaatan valmistuttua on syövyttäjän osuus kuvalaatan valmistuksessa päättynyt. Ennen kokoonpanoa levitetään sille vielä painoväri (19) ja otetaan siitä vedokset asiakkaalle ja arkistoon (20). Mahdollisesti on laatasta otettava vielä matriisejä. Valtava öljypuristin, joka kehittää aina 500 ilmakehän paineen, tekee tässä työssä hyvää jälkeä (22).

Kokoonpanija höylää laattoihin facetit (21), suorittaa tarpeen vaatiessa jyrsinnän (23), sahaa laatalle puualustan (24) j.n.e. Hänen käsistään on kuvalaatta valmis lähtemään maailmalle.

Toimitusjohtaja
K. LEPPÄLÄ

Kevätmessuihin

kurkistamassa

Kevätmessut ovat jo ohi tämän numeron ilmestyessä. Vaikka ne olivatkin ilmoitetut enemmän kaupallisiksi kuin mainosluontoisiksi saavuttivat ne sellaisen yleisömenestyksen, että korkeintaan yksi tuhannesta messuillakävijästä lienee sinne saapunut kauppatarkoituksessa, muiden ollessa uteliasta kuluttajain joukkoa, joka halusi tutustua eri tuotantoalojen uutuuksiin. Ja kaikesta päättäen tuntuivat kaikki olevan tyytyväisiä näkemäänsä, joten huolimatta kaupan alalla ilmenevistä laskukauden merkeistä kaupallinenkin menestys tullee vastaamaan odotuksia, kunhan ostava yleisö ehtii toteuttaa messuilla tekemänsä ostosuunnitelmat.

Tämmöisen lyhyen jälkikatsauksen puitteissa on mahdotonta luoda tarkkaa jälkikatsausta messujen kaikkiin näyttelyihin. Siksi tyydymme huomioimaan muutamia tärkeimpiä suomalaisia tuotteita, toivoen

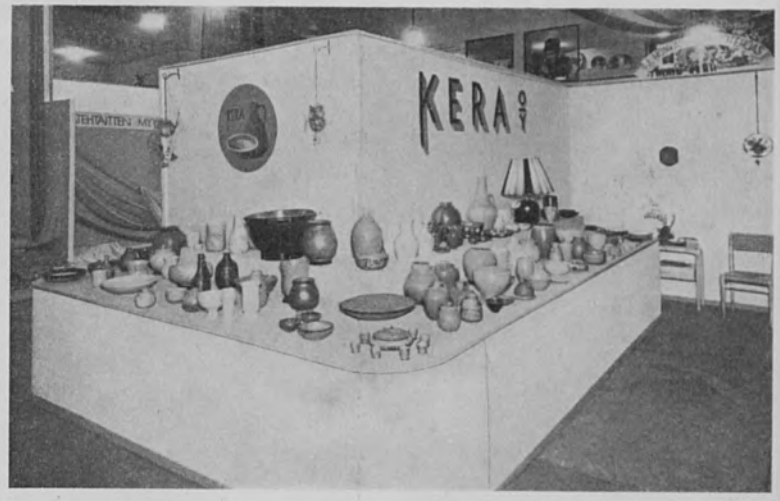

Kera Oy:n näyttelystä Messuhallissa.

Riihimäen Lasi Oy:n kauniita lasia kevätmessuilla.

Partolan kenkätehtaan "Viva"-kengät näyttelyssä.

myöhemmin saavamme tilaisuuden laajemmin ja lähemmin esitellä k.o. tuotteita ja tuotantolaitoksia.

Meistä suomalaisista on joskus sanottu: "Harmaja maa ja harmaja kansa". Nyt tämä määritelmä on jo vanha ja aikansa elänyt. Katsellessa messujen näyttelyitä jäi päävaikutelmaksi elämäniloa ja -halua uhkuva keväinen väriloisto. Ja tämän leiman antoivat juuri suomalaiset tuotteet. Heti sisälle tultua pisti silmään vuoden 1940 Olympiakisojen päähankkijan *Oy. Urheilutarpeiden* edustava urheiluvälineiden näyttely, josta väriyksitoikkoisuus oli jo kaukana. Kyllä tehtaalta saa mieleisensä sellainenkin "urheilija", joka esim. hiihtovälineissään panee pääpainon suksisauvojensa värivivahteiden sopivaisuuteen uusimman muodin mukaisen hiihtopukunsa väreihin. Sitten kiintyi silmämme *Riihimäen Lasi Oy:n* tehdasyhtymän näyttelyyn, joka loisti kaikissa spektrin väreissä. Monet sen valmisteista ovat samalla kertaa käytännöllisiä talousesineitä ja koruja, kuten esim. taiteellinen, keltareunainen "kuninkaan lasisto", joka luo pöydälle upean juhlatunnun ilman muita koristeita tai kukkalaitteita. Ei ihme, että tämän suomalaisen teollisuuslaitoksen tuotteet vuosi vuodelta yhä laajemmin valtaavat sekä koti- että ulkomaiden markkinoita. Myöskin *Arabian* porsliinissa ja fajanssissa sekä *Kupittaan Savi Oy:n* ja *Kera Oy:n* keramiikkituotteissa ilmeni sama piirre, sama taiteellisuus ja sama väri-ilo. Näillä aloilla ei tarvitse enää turvautua ulkolaiseen tavaraan eikä tuota vaikeutta valinta, jos haluaa ilahuttaa ulkomaalaista ystäväänsä sellaisella suomalaisella lahjaesineellä, jota tämä voi aina

Edustava puku- ja asustenäyttely messuilla.

pitää esillä ja näytellä kotonaan Suomenmatkansa muistona.

Eräs messujen kiintoisimpia osastoja oli *Kuiu Oy:n* näyttely, jossa havainnollisesti esitettiin miten Suomen puu, metsiemme "vihreä kulta" asteettain muuttuu tekosilkiksi, joka täyttää vaativimmankin naisen vaatimukset. Tätä täydensi yhtä onnistuneesti *Puuvillatehtaiden Myyntikonttorin* näyttely, jonka edustamat tuotteet näyttivät myös saavan yleisen tunnustuksen osakseen. Ei Suomen naisen tarvitse enää turvautua ulkolaiseen tavaraan, tarvitsipa sitten päivä- tai iltapukuja, voipa mennä suomalaisessa silkissä vaikka hovijuhliinkin, jos kelle sellainen tilaisuus sattuu. Jalkineidenkaan alalla ei tarvitse hävetä suomalaista tuotantoa. *Partolan kenkätehtaan* upea ja muodikas näyttely teki hyvin ymmärrettäväksi sen kuulemamme kertomuksen, että Pariisinkin tavarataloista saattaa saada suomalaisen naistenkengän pyytäessä niistä parasta naisten juhlakenkää. Saman saa sanoa myöskin "Elite"-kenkien näyttelystä. *Kenkätehdas Kaleva* oli lisäksi järjestänyt edustavan miesten kenkienkin näyttelyn. Miesten pukimia esittivät *Tampereen Pukutehdas* pukuja sekä *O.T.K:n pukutehdas* pukuja ja "Kove"-kauluksella varustettuja paitoja. Yksityisyritteliäisyyttä paitatehdasalalla edustivat *"Pallopaita"* ja *"Reimapaita"*. Muista tekstiilialan näyttelyistä ansaitsevat vielä mainita *Oy. Suomen Siro-Silkki* ja *J. Honkasen trikootehtaan* näyttelyt.

Turkiskauppa oli aikoinaan suomalaisen kansallistalouden suurimpia tulolähteitä. Metsästyksen tuoton vähentyessä on turkiseläinten kasvatus yhä laajenemassa. Turkisten muokkaus ja valmistus on kuitenkin ollut ulkolaisten varassa. *Päivärinnan Turkismuokkaamo Oy:n* näyttely osoitti, että nykyisin osataan jo kotimaassakin valmistaa turkiksia, jotka kelpaavat parhaidenkin turkiskappojen valmistukseen ja jotka kykenevät menestyksellä kilpailemaan ulkomaalaisten tuotteiden kanssa, josta on todisteena muokkaamon Pariisin maailmannäyttelyssä 1937 saama hopeamitali.

Metalliteollisuus oli hyvin edustavasti näytteillä. Erilaisten koneiden ohella olivat taloustavarat runsaasti edustettuina. Kun messujen laaja ja monipuolinen Saksan näyttelyosasto esiintyi tämän alan vaarallisimpana kilpailijana, on syytä huomioida muistiin *Oy. Aluminitehtaan* aluminiastiat, *Emali Oy:n* keitto- ja talousastiat, *K.V.K.* keittiö- ja talouskoneet sekä *Taito Oy:n* valaisimet sekä hopea- ja tinateokset, monien suurtehtaittemme tuotteita tässä erikoisemmin mainitsematta.

KÄYTTÄKÄÄ KAMERASSANNE MEIDÄN

SELO, SELOCHROME tai SELOPAN

FILMEJÄMME, saatte aina loistavat tulokset. Me suoritamme kaikki amatöörityöt huolella ja nopeasti.

Suomen Valokuvaajain Oy.

Pohj. Esplanaadikatu 37. Puhelin 27 171

Pistäydyttyämme vielä tutustumassa *A. Hj. Leppälän* lasinjalostustehtaan "taikakamariin" päätimme kierroksemme *Haapaveden Kotimarjalan* tuoremehutarjoiluun, jossa sielläkin tuli vastaan suomalainen koneuutuus: "Pikahana"-niminen jäähdytyssäiliö, joka pitää sisällön kesäkuumallakin n. 9-asteisen kylmänä ja josta voidaan annostella mehuja tai maitoa n. 20 lasillista minuutissa, ja joka keksintö lienee laatuaan ainoa maailmassa toistaiseksi.

Reportteri.

Tilatkaa Suomalainen Talous lähimmästä postikonttorista taikka lehden paikalliselta asiamieheltä. Jos paikkakunnallanne ei ole vielä asiamiestä, pyytäkää itsellenne asiamiespaperit.

HELSINGIN AUTO OPISTO

K. K. TOIVONEN AUTOPALATSI

Fredrikinkatu 65. Puhelimet 62 026 ja 47 787. TÄYDELLINEN AUTOKOULU.

MAANVILJELIJÄT,
hankkikaa puimalaitoksiinne

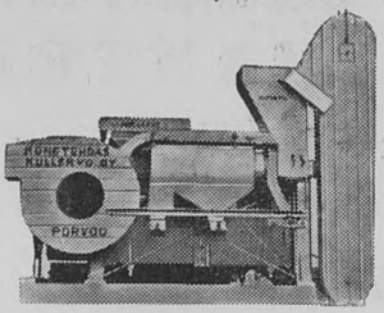

KULLERVO-patentti
viljankuivaus- ja
lajittelukone.

Kone toimii samalla työteholla kuin puimakone pui. Taloudellisesti edullinen. Kuuden vuoden kokemus.

Hinnasto lähetetään pyydettäessä.

Valmisteemme palkittiin 17/7 -37 Mäntsälän maatalousnäyttelyssä I palk.

KONETEHDAS KULLERVO
PORVOO. — Puh. 1029.

FANERI-VARASTO
LÖNNROTINKATU N:o 13

MYYMÄLÄ:
Puhelin **35 054**

Kaikenlaatuisia koivufanereita kilpailunkestäviin hintoihin.

PUUSEPPÄOSASTO:
Puhelin **26 417**

Puusepäntöitä. — Erikoisalana faneerivalmisteet.

SUOMALAISEN TALOUDEN
KESKUSLIITTO R.Y.
Helsinki, Kalevank. 11. Puh. 36 419.

Yliasiamies:
Johtajaopettaja J. H. Hirvi-Kunnas,
puhelin 88 116.

A. Kaipaisen
Maalausliike
Helsinki, Ruusankatu 2 a 30 Puh. 49 571

*

Kaikkia maalausalaan kuuluvia töitä suoritamme urakalla huolellisesti ja nopeasti

*

Pyytäkää tarjouksiamme!

SUOMALAINEN TALOUS

TOIMITUS ja KONTTORI
Helsinki, Kalevank. 11. B.

Päätoimittaja tav. varmimmin klo 9—10 ja klo 17—18. Puh. 36 419.
Teollisuus- ja liikeselostukset puh. 40 699.

Taloudenhoitaja maisteri E. K. Kivekäs. klo 9—10 ja 17—18, puh. 36 419.
Ilmoitushankinta puh. 40 699.

Tilaushinnat:
1/1 vuosik. 1939 (6 numeroa) mk 25:—. Irtonumerot mk 5:—, erikoisnumerot mk 10:— .

Ilmoitushinnat:

1/1 takakansisiv.	mk	2.000:—
½ siv. takakansisiv.	,,	1.200:—
¼ siv.	,,	700:—
Sisäsivut 1/1 siv.	,,	1.500:—
½ siv.	,,	800:—
¼ siv.	,,	500:—
⅛ siv.	,,	300:—

Etukansi- ja tekstisivut erikoissopimuksen mukaan. Väriilmoituksista 25 % korotus kultakin väriltä.

OSAKEYHTIÖ SAHANTERÄ

EPILÄ

MERKIT:

»Sini-Hai«

»Sini-Hai 2«

»Sini-Hai 3«

Valmistamme

ensiluokkaisia halko- ja käsisahoja, puunkuorimis- ja kolousrautoja sekä eril. puutarhatyökaluja

Fototypia-
Autotypia-
Moniväri- **Kuvalaattoja**

MATRIISEJA
VALOKUVAUSTA

HELSINGIN KUVALAATTATEHDAS O.Y.

Osoite:
Helsinki - K; Lönnrotinkatu 28

Puhelimet:
Toimisto ja yhteys Työhuoneelle 23 134
toimitusjohtaja 65 526

Helsinki, 1939.
Kirjapaino- ja Kustannus-Oy. Liike.